

Tyve år efter Oslo

Ron Pundak

Tiden er inde til at bringe Israel-Palæstina-konflikten til en afslutning og begive os ud på en rejse mod en ny form for zionisme

13. september 1993, for nøjagtig tyve år siden, blev Oslo-aftalen underskrevet på sydplænen foran Det Hvide Hus. De ekstraordinære underhåndsbestræbelser, der førte til denne historiske begivenhed og til det symbolske håndtryk mellem premierminister Yitzhak Rabin og PLO-lederen Yassar Arafat, var i virkeligheden begyndt ni måneder før i Norge på et hemmeligt møde, der startede processen. Selv i vores vildeste drømme havde vi ikke forestillet os, at dette møde kunne føre til en proces, der måske senere ville kulminere med underskrivelsen af en principerklæring.

Under dette første møde var de budskaber der blev overbragt os af Abu 'Ala (Ahmed Qurei) på Arafats vegne revolutionerende: De ønsker fred. De vil nøjes med en stat inden for 1967-grænsen. De forstår, at ingen af siderne har tid at spille. De bekæmper terror. De nærmer sig retten til at vende tilbage pragmatisk. De er interesserede i et tæt øko-

nomisk samarbejde. De understøtter det regionale forsøg på at afslutte konflikten. De foreslår møder mellem individer og kommuner på hver side af Den Grønne Linje, og de forstår, at der intet alternativ er til en løsning, der deler Jerusalem mellem de to parter.

I min optik var den politiske proces såvel som selve freden kun mellemlyggende mål. Det endelige mål var og er stadig af afslutte den proces med at etablere staten Israel, som påbegyndtes 29. november 1947 med FN-resolutionen, der krævede en deling af landet Israel/Palæstina – en proces der endnu ikke er fuldført. Oslo-aftalen medførte to vigtige resultater. Den første var den historiske fælles anerkendelse af to nationale bevægelser – zionistbevægelsen i form af staten Israel og den nationale palæstinensiske bevægelse i form af Den Palæstinensiske Befrielsesorganisation (PLO) – to bevægelser som indtil da havde spillet et spil uden vindere, et nulsums-

spil, hvor den enes gevinst ville være den andens tab. Det andet vigtige resultat var enigheden om, at afslutningen på konflikten var baseret på implementeringen af sikkerhedsrådets resolution 242, nemlig land for fred – den territoriale deling af Israel /Palæstina i to politiske enheder: en israelsk og en palæstinensisk.

Mange faktorer har medvirket til sammenbruddet af Oslo-processen. Men roden til sammenbruddet og fundamentet til ulykkerne, der fulgte, blev støbt af de tre ledere: Arafat, Rabin og Peres. Alle tre søgte freden, men fra starten af processen spillede alle hver deres egen rolle i aftalens fiasko for at opnå deres egne mål.

Arafat

Arafat klarede, hvad angår mentalitet og lederskab, ikke overgangen til en æra af diplomati og statsmandskab. Det mest iøjnefaldende eksempel på dette var hans ankomst til underskrivelsesceremonien i Det Hvide Hus iført militæruniform. Dette var nøjagtig tidspunktet, hvor han burde have skiftet til statsmandens uniform, nemlig en grå habit.

Han fortsatte derefter med forskellige udtalelser – med det samme citeret af israelerne – der bekræftede hans tvetungede praksis. Han brugte typisk forskellige formuleringer på arabisk og engelsk og citerede koranen så vel som islamiske love på en måde, der for modstandere af processen tjente som 'bevis' for, at

palæstinenserne ikke var tillidsvækkende partnere og ikke havde afskrevet deres mål at udslette Israel.

Arafats attitude medvirkede også til at legitimere verbale provokationer mod Israel. Alt dette blev yderligere vanskeliggjort af Arafats forsøg på at vende det blinde øje til nogle af Oslo-modstandernes terroraktiviteter, hovedsageligt Hamas-celler og Den Islamiske Jihad, der snart begyndte at foretage angreb på Israel.

Skønt Arafat virkelig udstedte ordre om at bekæmpe oppositionen, var disse ofte vage, og de gjorde det dermed muligt at føre en blød politik mod den islamiske terror. Helt og holdt end at bekæmpe terroristerne på en betingelsesløs og utvetydig måde, som Abu Mazen gjorde ved sin udnævnelse til præsident i januar 2005, da han bekendtgjorde, at under hans regering ville der kun være ét styre og ét militær, skabte Arafat en virkelighed, hvor terrorister havde bevægelsesfrihed til at udføre det stigende antal angreb.

Disse angreb blev af de fleste israelere tilskrevet 'alle palæstinensere', uanset om de støttede eller var modstandere af fredsprocessen, og de kom derved til at fungere som katalysator for såvel den gryende mistillid som Israels hårdkogte sikkerhedspolitik, der bestod i i flæng at angribe både den mistænkelige del af befolkningen og de uskyldige, fredssøgende palæstinensere. Israels politik indebar udgangsforbud, lukninger, kontrolsteder og kollektiv af-

straffelse, hvilket forværrede den onde cirkel af aktioner og modaktioner.

Peres og Rabin

På den israelske side gjorde Peres og Rabin en stor fejl ved ikke umiddelbart efter underskriften af Oslo-aftalen at meddele israelerne og den palæstinensiske befolkning den kendsgerning, at dette nye scenario demonstrerede et dramatisk skift med hensyn til Israels politik, der nu omsider bestræbte sig på at komme med en utvetydig løsning for to stater og to folk på grundlag af 1967-grænserne. Selvfølgelig på betingelse af en succesfuld implementering af den foreløbige overenskomst og tilfredsstillende fremtidige sikkerhedsforanstaltninger.

Ydermere var de israelske officielle myndigheder ikke blevet instrueret om at tilpasse den nye tilnærmelse til palæstinenserne på nogen virkelighedsnær måde, og derfor forandrede de forskellige relevante aktører inden for hæren, politiet og regeringsministerierne ikke deres psykologiske attitude og praktiske tilgang til de nye realiteter i landet. Faktisk forlod Rabin og Peres med vilje visionen og de påtænkte forhandlinger i et dødvande, mens de samtidig kom med forklaringer, der totalt afskrev to-stats-løsningen. Ved at gøre således skabte de en skingrende dissonans så vel som alvorlige praktiske problemer.

Manglen på en klar israelsk strategi og vision med hensyn til slutspillet skabte et problem, der snart blev endnu mere akut med den foreløbige aftale af 1995, da den israelske forhandlingsdelegation opdagede, at deres instruktioner gik ud på at nå en aftale, der ville lade alle muligheder stå åbne: måske en palæstinensisk stat, måske ikke. Måske Israel trækker sig tilbage, måske ikke. Måske palæstinenserne får selvstyre, måske ikke. Fraværet af nogen som helst strategi resulterede i en inferior aftale og i overflødige israelske 'gennemførelser', der blev påtvunget palæstinenserne med det overordnede mål at nægte dem de ydre tegn på en fremspirende stat. Denne situation var en iøjnefaldende og i høj grad medvirkende faktor til Oslo-aftalens sammenbrud og fiasko med hensyn til implementering.

Og vanskeligt som det er at måtte indrømme, var Rabin og Peres eneansvarlige for ikke korrekt at aflæse landkortet. Imidlertid syntes Rabin faktisk at være i stand til at acceptere to-stats-løsningen, mens Peres stædigt var modstander af et uafhængigt Palæstina med kontrol over både Vestbredden og Gazastriben. Peres arbejdede på at udvikle forhold under hvilke den palæstinensiske stat kun kunne etableres i Gaza, mens Vestbredden skulle være et israelsk-jordansk-palæstinensisk-fællesstyre. Indtil 1998, fem år efter underskrivningen af Oslo-aftalen, troede han stadig på, at en aftale, der

implementerede en version af Jordans selvbestemmelsesret, kunne opnås, selvom denne selvbestemmelsesret havde ligget i mølposen de sidste ti år med den jordanske beslutning om helt at afstå fra Vestbredden.

På samme tid fortsatte Israel med at bygge og udvide sine 'bosættelser'. Dette blev tolket af mange palæstinensere som et vink om, at Israel aldrig ville trække sig tilbage fra disse arealer. Yderligere behandlede man fortsat alle palæstinensere, som om de var potentielle og mistænkte fjender. Den nedværdigende behandling af palæstinensere ved kontrolstederne fortsatte, selvom de fleste ikke udgjorde en trussel mod Israel. En tretten års dreng, som ser sin far ydmyget af en atten år gammel israelsk soldat, vil aldrig glemme den oplevelse.

Forbindelserne mellem Israel og palæstinenserne forværredes endnu hurtigere i løbet af den første Netanyahu-regering fra 1996 til 1999. Som premiereminister var Netanyahu åbenlyst imod Oslo-aftalen, og skønt han gjorde det mindst mulige for ikke at få Israel til at fremstå som den aggressive part i overenskomsten, gjorde han også sit yderste for at forhindre alle politiske fremskridt, der kunne lede til en aftale, hvis mål var at slutte besættelsen og skabe fred.

Barak-regeringen i 1999 til 2001 hidrog også væsentligt til den ulykkelige situation. Tilstrækkeligt må

det være at nævne, at fiaskoen på Camp David-topmødet, som – efter min mening – hovedsageligt kan tilskrives Baraks misforståede og dilettantiske tilnærmelser til forhandlinger, antændte intifadaen, der siden hen ledte til fælles vold og tab af tillid til muligheden for opnåelse af fred.

Judaisme eller israelisme

Oslo-processen var oprindeligt tænkt som en måde at afslutte den israelsk-arabiske konflikt – hvis kerne er konflikten mellem zionisme og palæstinensisk nationalisme. Dette ville have bragt os nærmere til det strategiske mål, som er en stabil stat, i hvilken man trygt kan leve sit liv uden at spørge om, hvornår staten vil ophøre med at eksistere. Alternativet er en kurs som permanent forankrer besættelsen og forviser os til en evigt voksende voldsom kamp, der kan true Israels eksistens.

Denne proces mod normale tilstande ville hjælpe til både at understøtte, forny og ajourføre det zionistiske koncept og styrke 'israelismens' proces. Spørgsmålet, som udfordrer den israelske befolkning, er, hvordan man integrerer judaisme og israelisme. Israel må og skal omfatte judaisme, men uden at bringe os tilbage til diasporaens dage og tilværelse – dengang judaisme var tilværelsens centrum og israelisme kun en drøm.

Den nye israelske judaisme, som

BAGGRUND

officielt er repræsenteret af højrefløjens Knesset-medlemmer, trækker Israels borgere i en retning, der stadig bliver mere ultrakonservativ, nationalistisk, chauvinistisk og racistisk. Oslos vej repræsenterer den alternative løsning for et Israel, der er oplyst, rummeligt, moderne, progressivt og går ind for lige rettigheder til alle.

Tiden er kommet til at gøre alt, hvad vi kan – selvom det skulle koste smertefulde kompromiser – for at bringe Israel-Palæstina-konflikten til afslutning og begive os ud på en rejse mod en ny form for zionisme, der vil sætte nye mål for vores borgere – som for eksempel at påtale uretfærdigheder påført de arabiske borgere i Israel gennem alle årene. Denne tilnærmelse kan måske kaldes ny-zionisme.

Ny-zionisme

Ny-zionisme er lettest at definere ved, hvad det ikke er. Det er ikke den anakronistiske zionisme, hvis hjemmel stammer fra sandheder, der var relevante for over et århundrede siden og blev realiseret gennem beslaglæggelse af land. Det er ikke den zionistiske kolonisation over Den Grønne Linje, som henter sin hjemmel fra rabbinere og mesianisme. Det er ikke den zionisme, der genopfandt sig selv efter grundlæggelsen af staten på basis af 'hensigten helliger midlet' og dermed tolererede en mængde grusomhe-

der, begyndende med ødelæggelsen af etniske forskelligheder blandt jøder og kulturer, som ikke stemte overens med 'Sabra Israel'-modellen, og endte med i det uendelige at forlænge den historiske diskrimination af palæstinensiske arabere, som forblev under Israels suverænitet og blev anden klasses borgere i vores stat.

Ny-zionisme er zionisme i fornyelse. Zionismen i det enogtyvende århundrede er en bevægelse, som vil føre os fremad. Den indebærer ikke, at vi vender ryggen til fortiden eller fornægter fundamentet, på hvilket den var baseret, og fra hvilken det legitime ønske udsprang hos det jødiske folk om et nationalt fædreland i Israel. Det, vi behøver nu, er at ajourføre, modificere og succesfuldt implementere konceptet i overensstemmelse med de nye realiteter, som er opstået i løbet af de mere end tres år siden oprettelsen af Israel – en stat der vil sikre lighed for alle og garantere "retten til religion, samvittighed, sprog, uddannelse og kultur" som der står i uafhængighedserklæringen.

Den nye zionisme må for eksempel tage fat på, at definitionen af staten ikke kun er til for det jødiske folk – en passende formulering i efterkrigsperioden – men er en stat for det jødiske folk og alle dets borgere. Når alt kommer til alt er 20 pct. af statens borgere arabere, og mindst 200.000 er kristne, som immigrerede til Israel fra forhenværende sov-

jetstater under loven om tilbagerejse, som i sig selv også må genvurderes og revideres. Ikke alle kristne med jødiske bedsteforældre skal garanteres automatisk ret til at immigrere til Israel, modtage et identitetskort og stemme til valg til Knesset ved ankomsten til Israel.

Den nye Zionisme må være modtagelig for dynamisk forandring. Begrænsninger i denne retning vil ikke totalt forandre det israelske folks natur, men vil sætte de arabiske borgere i stand til at føle sig som ligeværdige partnere med lige rettigheder og forpligtelser. Undervejs må borgerne formulere den bredest mulige fællesnævner for at lette integrationen i alle dele af befolkningen. Israelisme indeholder ikke blot oplevelsen af diaspora og religiøs jødisme, men også og i hovedsagen hebræisk kultur, sprog, kunst og litteratur, som har udviklet sig her siden de første zionister ankom i 1882. Alle disse elementer er en essentiel del af et fornyet Israel, der ser fremad i stedet for tilbage.

Fraværet af en fredsstrategi

I tidens løb har det vist sig, at Israel ikke har nogen fredsstrategi. Alle ønsker fred, men en ren verbal erklæring, der understøtter fred og to stater, kan ikke kaldes en strategi. Den eneste strategi som løbende eksisterer inden for den officielle diskussion relaterer sig til sikkerhed og krig. Mange i Israel er blevet forel-

sket i status quo. Fortalere for denne tilnærmelse forsvarer 'konfliktstyring' som et alternativ til 'konfliktløsning' og håber, at situationen forbliver som den er. Netanyahu kan ikke opnå en permanent status-aftale. Derfor foretrækker han en rolig stat, der fordrer lidt eller ingen omkostninger.

Når det er sagt, antyder de sidste erklæringer fra Netanyahu, som bestræbte sig på at underminere Oslo-aftalen og udløste modstand mod Yitzhak Rabin, at han åbenbart har indset, at Oslo-strategien er den rette kurs for Israel. Han har for nylig været vidne til, at jorden under vore fødder er begyndt at brænde. Han forstår, at det palæstinensiske folk, den arabiske verden og de fleste andre stater i verden ikke vil tolerere en forsættelse af besættelsen. De seneste europæiske resolutioner angående Israels besættelse af Vestbredden synes kun en geværsalve fra en anti-israelsk kampagne, der er i sin vorden, men som vil kunne vokse i omfang og udgøre en økonomisk trussel for staten Israel og forandre den til en udstødt stat i Vestens øjne og for en anseelig del af den jødiske befolkning i resten af verden.

Manglende politisk fremskridt afmætter også den moderate palæstinensiske lejr, som har kæmpet for en tilnærmelse til to-stats-løsningen baseret på 1967-grænserne. Følelserne i den palæstinensiske gade, hvor de fleste mennesker har indset at en aftale med israelerne er den fore-

BAGGRUND

trukne tilnærmelse, er, at Israel ikke er interesseret i en permanent aftale, der afslutter besættelsen. Bosættelserne breder sig, illegale forposter flourer, og 'areal C-områder', der udgør 60 pct. af Vestbredden, er lukkede for palæstinensiske bebyggelser og trues af israelsk besættelse. Den overvældende følelse er ydmygelse uden udsigt til forandring.

Imidlertid er distancen, som Netanyahu er villig til at bevæge sig for at virkeliggøre det, der synes at være hans nye tilnærmelse, stadig langt, langt borte fra det, som er nødvendigt for at opnå en aftale. Det kritiske spørgsmål er derfor, hvordan vi fra den nuværende position nærmer os en aftale, som vil frelse os fra at nå det punkt, hvor total israelsk militær kontrol over Gazas gader og Nablus' stræder er umiddelbart forestående med alle de ødelæggende diplomatiske, politiske og økonomiske konsekvenser som sådan en proces indebærer.

Hemmeligheden ved succes er at definere slutspillet fra begyndelsen. Palæstinenserne har for eksempel løbende en strategi med hensyn til grænsen: I Oslo opgav de drømmen om et større Palæstina og forberedte sig på en aftale om en stat, der dækkede kun 22 pct. af territoriet med israelsk suverænitet over de tilbageblevne 78 pct. Dette var den historiske palæstinensiske indrømmelse, der blev lovet Israel i begyndelsen af forhandlingerne. I deres optik måtte en fredsaftale resultere i to stater ba-

seret på 1967-grænserne. De ville acceptere et begrænset landebytte i forholdet 1:1. Hvorfor tilslutter Israel sig ikke også denne ligning som en strategi, hvor spørgsmålet om grænsernes placering er til forhandling? Men som jeg før har sagt, er den politiske pyramide kronet med en premierminister, som er ude af stand til at indtage en sådan holdning, skønt forslaget allerede i 2008 var på forhandlingsbordet under ledelse af premierminister Ehud Olmert.

Derfor må vi erkende, at selvom en permanent aftale allerede kunne være inden for rækkevidde med hensyn til politiske betingelser, ligger en sådan en aftale på nuværende tidspunkt på grænsen til det umulige. Realiteterne viser os løbende en særlig modsatrettet kombination: En israelsk regering, som ikke er forberedt på at forfølge en agenda for et land i fred, en koalition, hvis mest støjende fraktion sidder til højre for premierministeren og modsætter sig det lidet, han er villig til at give, en apatisk og skeptisk israelsk befolkning og omvæltninger i den arabiske verden, som mange israelere anser som en trussel. I baggrunden lurer den politiske svaghed i det palæstinensiske styre, som lider af en massiv uenighed mellem Fatah og Hamas så vel som mellem Vestbredden og Gaza, der yderligere begrænser den palæstinensiske politiks manøvretygtighed.

På vej mod en enkelt-statsløsning

Fra det palæstinensiske perspektiv ser fremtiden stadig mørkere ud. Som i andre arabiske lande er unge mennesker de ledende kritiske røster. De er imod vold, men de er ligeså meget imod forsættelsen af status quo. Det nye perspektiv viser, at muligheden for to stater er svundet bort, og det, der er tilbage, er at handle ved ikke-voldelige midler for at etablere en enkelt stat mellem Jordanfloden og Middelhavet. Ikke desto mindre har PLO – Israels officielle forhandlingspartner – ikke ændret sin politik med hensyn til at støtte en to-stats-løsning, selvom palæstinensiske ledere har indset, at Israels politik er at underminere grundlaget for to-stats-løsningen, og at de facto-facit derfor vil blive enkelt-stats løsningen.

Interne israelske diskussioner indikerer, at en enkelt stat også er drømmen hos en mindre del af højrefløjen i Israel, indbefattet det yderste og religiøse højre, som stoler på et guddommeligt løfte og en lignelse, der placerer landet både over folket og staten, såvel som hos repræsentanter fra det tilsyneladende liberale højre, der baserer deres holdning på deisen, at hele Israels land tilhører det israelske folk. Flere og flere politikere og højrefløjsmedlemmer i befolkningen har på det seneste foreslået formler stammen de fra alkymien, ifølge hvilke Israel skulle annektere Vestbredden og

fortsætte med at eksistere som en jødisk stat, selvom palæstinenserne ville udgøre en majoritet inden for kort tid (der er cirka 6 millioner jøder i Israel i dag og 5,7 millioner palæstinensere. Yderligere 300,000, hovedsageligt kristne og andre udlændinge, er registreret i Israel).

Andre fraktioner har tilsluttet sig kampen: Israels ekstreme og anti-zionistiske venstrefløj taler varmt for en enkelt, egalitær stat, mens nogle inden for det moderate venstre argumenterer, at realiteterne i landet, bosættelserne og højrefløjsregeringen allerede har bragt situationen til et punkt, hvor der ingen vej er tilbage, og at to-stats-løsningen derfor ikke længere er en mulighed.

Betydningen for folk som mig – som stadig tror på konceptet for et Israel, der forsvarer og bevarer liberale jødiske ideer og støtter 'kontrakten' med verdens befolkning af jøder, hvorved alle, der bliver forfulgt, fordi de enten er eller bliver identificeret som jøder, kan finde tilflugt her – er enkel: en bi-national stat ville repræsentere afslutningen på den zionistiske ide og staten Israel.

Men også på det praktiske hverdagsagtige plan er en enkelt stat et koncept, der objektivt synes umuligt at implementere og bevare. Forskellene og splittelserne mellem Israel og Palæstina er umådelige: to kulturer, to religioner, to nationaliteter, to historier, to identiteter. Alt er forskelligt, og der er næsten ingen fæl-

BAGGRUND

lesnævnere til at slå bro over den enorme kløft. Ingen af siderne er nået dertil, hvor de er i stand til at skrotte deres symboler, erindringer eller frygt.

Der er et synspunkt, der vinder indpas, som går ud på, at det ikke længere er muligt fysisk at adskille to stater baseret på 1967-grænserne. Som en der kender området, er jeg af den opfattelse, at det absolut er muligt at trække en ny grænse, der ville være acceptabel for begge sider samtidig med, at den overholder princippet om minimal territorial annektering med et maksimum af bosættelser og et minimum af palæstinensere.

Den fremtidige grænse skulle følge en kurs mellem Geneve-aftalen og de planer, Olmert præsenterede for Abbas, nemlig annektering og landeombygning dækkende 3-4 pct. af området. Det er vigtigt at huske på, at de bebyggede områder, der tilhører bosættelserne på Vestbredden, kun repræsenterer en pct. af hele Vestbredden. Selv i Jerusalem er det muligt at trække en linje, der vil adskille de to hovedstæder og gøre infrastruktur så vel som selvstyre mulig i hver by.

De store blokke af bosættelser kan med lethed forbindes med Israel ved hjælp af minimale territoriale annekteringer. Antallet af husholdninger, der skal optages i Israel i forbindelse med aftalen, varierer mellem 20.000 og 30.000. Hvis dette bliver ordentligt forberedt, vil Israel

være i stand til at absorbere dem. Selvfølgelig med en stor økonomisk investering, men uden alvorlige vanskeligheder.

Problemet ligger ikke i den fysiske deling af landet, men nærmere i viljen og det politiske mod til at udføre den. Følelserne vil være på højkant, og desværre vil der opstå muligheder for at jøder dræber jøder og arabere dræber arabere i implementeringsprocessen – forhåbentlig sker det ikke – men stadig vil omkostningerne være lavere end noget andet alternativ.

Udsigter for en foreløbig aftale

Så hvad kan der gøres? Det nuværende amerikanske initiativ ledet af udenrigsminister John Kerry i kombination med Netanyahus villighed til at tage skridt til en to-stats-løsning præsenterer en mulighed for at nærme sig en proces, der – skønt kompleks og indviklet – kunne bringe os nærmere en to-stats-løsning og få os væk fra kanten af klippen, hvor vi nu står.

Mit udgangspunkt er, at det yderste, Netanyahu er parat og i stand til at give, ikke kommer i nærheden af de mest beskedne palæstinensiske ønsker, som er sammenfaldende ikke blot med arabiske ønsker, men også med amerikanske og europæiske. Men premierministeren er dog parat til at indgå en foreløbig aftale, der ville indebære tilbagetrækning fra areal C-områder og oprettelsen

af en palæstinensisk stat inden for de midlertidige grænser.

Den palæstinensiske side vil modsætte sig alle foreløbige aftaler, som ikke klart indeholder elementer af en permanent aftale. Med andre ord er præsident Mahmoud Abbas villig til at underskrive en foreløbig aftale, der fører til oprettelsen af en stat inden for de midlertidige grænser, så længe de fundamentale betingelser for en permanent aftale tydeligt er bekendtgjort. Men det er imidlertid klart, at Netanyahu ikke er parat til at lade Israel være nogen del af en erklæring, som Abbas ville forlange.

Denne gang må amerikanerne sætte sig for bordenden og lede forhandlingerne. Amerikas rolle er at forme en mekanisme, der kan etablere betingelser, der tillader begge sider at nærme sig hinanden uden at give afkald på fundamentale principper.

Således burde amerikanerne præsentere en vision om en permanent aftale gennem en FN's sikkerhedsråd-resolution – som er bindende under international lov – og som i praksis vil stå i stedet for resolution 242, som ikke nævner palæstinenserne. Denne resolution vil i sidste instans tjene som et nyt kompas for hele Israel-Palæstina fredsprocessen, selv hvis den nuværende israelske regering proklamerer, at den ikke accepterer et sådant internationalt diktat. En resolution fra sikkerhedsrådet ville stå på egne ben uden officiel forbindelse til sideløbende for-

handlingsprocesser om en midlertidig aftale undervejs mellem Israel og Palæstina under amerikansk ledelse.

Den midlertidige aftale skulle føre til etableringen af en palæstinensisk stat i områder, der dækker mindst 51 pct. af Vestbredden (det vil sige, udvidelse af areal A og B med mere end 10 pct.) så vel som hele Gazastriben. Målet skulle være at danne et forenet, sammenhængende suverænt område, men inklusion af en aftale omhandlende Gaza skulle være betinget af, at de palæstinensiske myndigheder genvandt fuld kontrol over Gaza og afvæbnede Hamas.

Den midlertidige aftale skulle også vende opmærksomheden mod relationerne mellem de to stater, definere hvad der er tilladt eller forbudt med hensyn til bosættelser, formidle økonomisk uafhængighed og skitse- ring af nye handelsrelationer mellem Israel og den palæstinensiske stat og mellem sidstnævnte og resten af verden inden for rammerne af FTA. Desuden skulle den begynde at planlægge og bygge infrastrukturen mellem Vestbredden og Gazastriben, genoplive forsoningsprocessen og opbygge tilliden mellem de to befolkninger og tage sig af andre emner så som vand, naturressurser, miljøet og deslige.

Sådan en proces ville forhindre forværring af situationen på stedet, stoppe udviklingen af Israels isolation i den globale verden, hjælpe

BAGGRUND

positivt på Israels position i den arabiske verden, hjælpe til i fornyelsen af bilaterale forbindelser mellem Israel og arabiske stater, neddyse yderligtgående fundamentalistiske stemmer i den arabiske verden, der anklager Israel og Amerika for at forhindre oprettelsen af en palæstiensisk stat, underbygge og forstærke moderate stemmer i den palæstiensiske arena samt genetablere tillid mellem Israel og USA's regering så vel som mellem Israel og Den Europæiske Union.

Planen er ikke ideel. Som jeg før har bemærket skulle en fremskyndet proces, der fører til en utvetydig klar permanent aftale, have første prioritet. Fra et pragmatisk synspunkt er en to-trins proces som den, der er beskrevet ovenover, at foretrække fremfor fortsatte ødelæggelser, som uundgåeligt vil føre til en eksplosion, der ville være skadelig for begge parter.

Ud over det vil en plan til en per-

manent aftale, som er anerkendt og accepteret af hele verden, for første gang formidle en ny politisk realitet med potentialet til at danne en enig israelsk politisk lejr, der støtter nye internationale resolutioner. Den israelske befolkning vil endelig blive i stand til at konfrontere de to modsatte alternativer, de står overfor: fortsættelse af den israelske-arabiske konflikt, der fører til truslen om udslettelse af Israel, eller en afgørelse baseret på klare forhold, der støtter det arabiske fredsinitiativ, som tilbyder Israel regional fred og diplomatiske og økonomiske forbindelser med alle arabiske stater.

Ron Pundak, der er historiker, var en af arkitekterne bag Oslo-processen. Denne artikel er baseret på en større tekst skrevet til Konrad Adenauer Foundation.

*Ron Pundaks bog, "Secret Channel – Oslo, the full Story" er for nyligt udgivet på hebræisk.
Oversat fra engelsk af Christiane Rohde.*